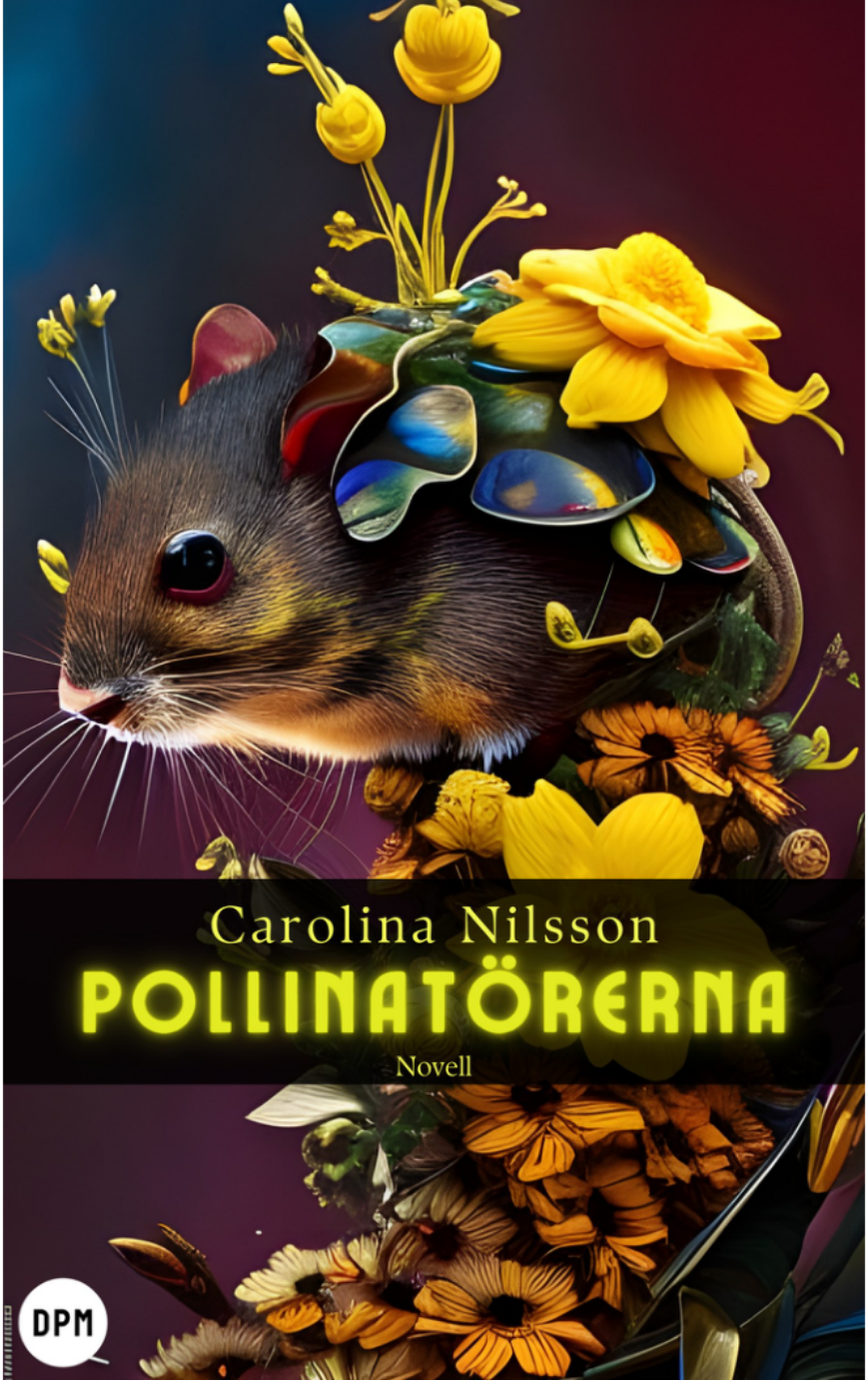

Carolina Nilsson

POLLINATÖRERNA

Novell

DPM

Carolina Nilsson
Pollinatörerna

@Carolina Nilsson
E-novell, 2023.
DPM07
denperfektamaskinen.carrd.co

Pollinatörerna vandrade över de blommande fälten i sina randiga arbetsoveraller. Jag var på väg hem från skolan och stannade på en kulle för att se på utsikten. Det var en klar dag och de gula fälten sträckte sig bort mot bergen i fjärran. Några sprayfordon körde långsamt fram, insvepta i pollenmoln som syntes ända hit. En del växter behövde dock pollineras för hand och det krävde både tid och arbetskraft. Om två år skulle jag gå ut skolan och om jag inte fick ett stipendium för att studera vidare så skulle jag snart jobba därute på odlingarna med resten av mina vuxna familjemedlemmar. Vi hade varit pollinatörer i flera generationer. En gång i tiden brukade insekter pollinera växter så att människorna slapp göra det. Det var vad jag hade hört i alla fall men ibland var det lite svårt att tro på. Hur kunde så små djur göra så mycket jobb?

Jag fortsatte längs den dammiga stigen och svängde av mot min familjs by. De grå stenhusen stack upp över alla blommor som en flock med lata elefanter från någon saga.

Min moster kom gående från en anslutande väg och slog följe med mig. Hon hade varit och handlat och jag tog en av hennes överfyllda kassar.

”Hur har du haft det i skolan idag?”

”Bra, bra. Som vanligt.”

”Som vanligt?” Hon skrattade. ”Hoppas du gör bra ifrån dig. Din mamma skulle bli ledsen om dina talanger inte kommer till användning och du måste stanna här med resten av oss.”

”Kan tänka mig värre saker.” Jag skrattade också. ”Men oroa dig inte. Jag gör mitt bästa.”

Jag följde med moster till hennes hus som bara låg några steg från vårt. Därinne luktade det lite kvavt av mat och damm och de sju människorna som bodde där. Jag ställde kassen på matbordet. Min yngsta kusin satt vid ena änden och tecknade en färgglad bild.

”Vad ritar du, Sara?”

”Vårt hus och jag och en tiger och fåglar. Och här är en krokodil.”

”Hon har mycket fantasi, vår lilla Sara”, sa moster och rufsade hennes rödbruna hår. ”Du var också sådan när du var liten. Jag kommer ihåg att du alltid frågade om det fanns några vilda djur.”

”Varför finns det inga djur, mamma?” frågade Sara.

”Vem vet? De försvann bara.”

”Alla djur är inte borta”, sa jag. ”Det finns fortfarande boskapsdjur i vissa delar av världen, där folk har råd att köpa riktigt kött.”

”Finns det människor som äter djur?” Sara såg förskräckt ut.

”Inte så många alls”, skyndade jag mig att säga. ”Och det finns också andra djur. Katter och hundar finns på vissa platser. Rika människor har dem hemma hos sig ibland.”

Min yngre bror Thomas kom in och såg sig om. Han hade sin arbetsoverall på sig och spred ett moln av pollendoft i hela den lilla boningen.

”Där är du!”, utbrast han när hans ögon anpassat sig till dunklet och han

fick syn på mig. ”Kom! Mamma behöver hjälp med maten.”

Jag följde med ut. Medan vi gick berättade han att far varit hos läkaren som sagt att han behövde mediciner. Så Thomas var tvungen att gå hem från skolan tidigt och hjälpa till med fruktodlingarna. Han skulle nog inte återvända till skolan. Men det var ju ändå bara tre år kvar och det gick inte lika bra för honom som för mig. Jag kände dåligt samvete över att inte hjälpa till här hemma men jag påminde mig själv om att jag efter studierna skulle få ett jobb där jag tjänade massvis. Då skulle jag kunna hjälpa min familj ännu bättre. Kanske skulle jag kunna köpa en ny pollendrönare. Vår förra gick sönder när jag var liten efter att ha tjänat vår familj i femtio år.

Vi gick in i vårt hus och bort till köket. Mor lagade kycklinggryta med närodlat kött från laboratoriet som bara låg ett par kilometer bort. Det luktade hemma. Jag hällde upp vatten i en balja från en dunk och började diska de använda köksredskapen.

”Mamma, fanns det några vilda djur när du var liten?”

Mor skrattade.

”Är vi tillbaka med de frågorna nu? Trodde du vuxit ur dem.”

”Sara frågade mig om djur innan. Jag började fundera.”

”Jaså? Nej, fanns inga djur när jag var liten. Jag var helt säker på att jag såg en fågel en gång men det vara bara en drönare.”

Vi skrattade båda två.

”Varför utrotade vi djuren egentligen?”

”Vad vet jag? De flesta försvann av sig själva. De trivdes inte med oss människor och med miljöerna vi skapade. Det var nog oundvikligt att de skulle försvinna.”

Far kom in i rummet. Han gick långsamt och ansträngt, ett steg i taget. Det gjorde ont i mig att se honom så svag.

”Var skulle det ha funnits plats för djuren tycker du? På våra odlade fält? På våra vägar? I våra städer?” Han fnös och stöttade sig mot en köksstol. ”De var farliga också. De sprang in i våra fordon och flög in i våra flygplan. De åt upp det vi planterade och ibland åt de upp människor också. Eller dödade oss av andra anledningar, som för att skydda sina ungar och sina revir. Och de förökade sig snabbt om vi inte kontrollerade dem effektivt.”

”De konkurrerade med oss om resurser alltså?”

Han log.

”Det skulle man väl kunna säga. Och allt som lever strävar efter att eliminera sina konkurrenter. Det är naturligt.”

”Ja, det är väl så.”

”Skulle du hellre vilja att lejonen överlevde än dina barn?”

”Nej, förstås inte”, sa jag och tänkte på hur jag inte ens var säker på att jag ville ha några barn.

Far satte sig tungt i stolen och såg fundersamt ut genom fönstret. Hans rynkor hade blivit många och djupa sedan han blev sjuk. Han verkade ha åldrats flera år på bara några månader. Jag tänkte på när jag var liten och han

brukade ta med mig ut på fälten, visa mig saker och berätta om världen. Han hade varit så stor och stark och trygg.

”Vissa har skapat sig en bild av att naturen är god och oskyldig”, sa han lågt, nästan för sig själv. ”Men så är det inte. Naturen kan vara oerhört grym. Vi var tvungna att ta kontrollen för att överleva.”

”Ja”, sa mamma medan hon rörde om i grytan. ”Det sägs att världen i alla fall är bättre nu än den någonsin varit. Tryggare.”

Efter maten gick jag en promenad och såg solen gå ner bakom vinodlingarna på kullarna. Skuggorna växte sig längre och längre medan jag vandrade. Det var inte ett enda moln på himlen just nu. Jag undrade om det skulle bli stormigt senare under sommaren eller om vi skulle klara oss bättre det här året. Förra året hade varit riktigt illa. Många av våra fruktträd hade blivit förstörda och ett antal byggnader hade jämnats med marken. Tack och lov hade inga människor kommit till skada men det var bara ren tur.

Plötsligt var det något litet och mörkt som sprang över stigen, nästan rakt över fötterna på mig. Det försvann snabbt in under växterna bredvid mig. Jag stannade förvånat. En mus? Det var andra gången i mitt liv jag såg en. Jag hade nästan glömt att det fortfarande fanns möss. Jag skulle behöva säga till mina föräldrar så att vi kunde sätta ut gift igen.

Nästa dag var helg så jag hjälpte min bror och min morbror att lägga ut giftet. Det tog hela förmiddagen att leta fram det eftersom det inte hade använts på ett tag. Vi hittade till slut ett antal burkar längst in i ett av redskapsförråden. Efter lunch strödde vi de små, gula kornen längs stigarna, över fälten och runt byggnaderna. Det var särskilt viktigt att se till att hålla mössen borta från matförråden.

”Det är bra att vi tar hand om det här tidigt”, sa min morbror. ”Mössen kan föröka sig snabbt när de väl är här. Min far brukade berätta om hur hans familj råkade ut för det när han var liten. Det var en mardröm att få bort djuren och det hade stora ekonomiska konsekvenser.”

”Morfar berättade mycket”, sa min bror. ”Det var väl han som brukade berätta om rovfåglar stora som hus, som livnärde sig på boskapsdjur?”

”Ja, de fanns på riktigt. Men det var innan fars tid, är jag rätt säker på.”

”Och listiga djur som såg ut som fula gamla människor?”

”Ja, men de försvann med skogarna för länge sedan.”

”För mig berättade han om långa djur utan ben”, sa jag. ”De hade giftiga bett och de förgiftade även vattenkällor och mat så att människor blev sjuka när de åt och drack. Jag trodde inte på det tills jag läste om dem i en bok. Ormar hette de och sista exemplaret dog i fångenskap för bara lite mindre än hundra år sedan!”

”Du kan så mycket du”, sa morbror och log. ”Jag hoppas verkligen du får det där stipendiet för att läsa vidare på universitetet.”

”Vi får hoppas”, sa jag. Tanken på att jag kanske snart skulle lämna min

familj och mina hemtrakter skrämde mig. Jag ville helst inte tänka på det men alla påminde mig ständigt om det. Kanske skulle jag inte få något stipendium. Det skulle på sätt och vis vara en lättnad. Men det var för min familj som jag behövde få det, som jag behövde göra mitt allra bästa i skolan. Än så länge hade jag högsta betyg i alla ämnen.

Vi blev inte klara med att sätta ut gift den dagen. Det tog slut när vi knappt kommit halvvägs så morbror fick gå och köpa mer nästa morgon. Vi återupptog vårt arbete på eftermiddagen. Far såg på medan vi tog på oss våra gamla randiga arbetsoveraller och förberedde oss. Han ville hjälpa till men kunde inte. Det syntes på honom hur mycket hans svaghet frustrerade honom.

Arbetet tog det mesta av dagen. På kvällen gick vi runt och letade efter muskadaver i skymningsljuset. Vi hittade inga. Morbror sa att man måste ha tålamod men jag började undra om inte musen jag sett kanske varit inbillning, eftersom vi hade pratat om djur samma kväll.

Den natten drömde jag en märklig dröm om framtiden. Alla människor var borta. Varenda en. Och det fanns knappt några spår kvar av våra byggnader heller. Men jorden var inte död. Inte alls. Den befolkades åter av andra varelser. Varelserna såg inte ut som några djur jag kände till från bilder och berättelser. De härstammade från arterna som överlevt vår tid, som utvecklats och anpassat sig. Enorma gnagare betade gräs som växte mellan resterna av asfaltsvägar. I skuggorna bland övervuxna stenhögar som en gång varit hus sprang smidiga djur med vassa tänder. På himlen flög märkliga, långhalsade varelser med stora vingar istället för bakben. På marken fanns en större variation av växter än jag någonsin kunnat föreställa mig och små, små djur surrade bland alla de färgglada blommorna.